

Peer Effects in the Disclosure Timing of Financial Statements

**Hassan Farajzadeh
Dehkordi** *

Assistant Professor, Department of Accounting,
Faculty of Financial Science, Kharazmi University,
Tehran, Iran.

**Afsane Dehghan
Dehnavi**

M.A in Accounting, Kharazmi University, Tehran,
Iran.

Abstract

This study investigates the spillover effects in the disclosure timing of financial statements among peer firms, taking into account the deadlines stipulated by the Executive Regulations on Information Disclosure for registered firms under the Securities and Exchange Organization. The findings reveal the presence of peer effects in the disclosure timing of pre-audited interim and annual financial statements, as a result of peer competition to attract market attention and mimicry in disclosure behavior. In contrast, no spillover effect is observed in the disclosure timing of the audited financial statement. Furthermore, the results provide insights into competition for market attention among peer firms when releasing semi-annual audited financial statements for clients audited by non-private audit firms (i.e., the Audit Organization and Mofid Rahbar Institute). This suggests a potential value-added role of non-private audit firms in enhancing the credibility of interim audited financial statements. The presence of a spillover effect in unaudited disclosures, contrasted with its absence in audited disclosures, may be attributed to the higher costs of accelerating the release of audited financial statements and the strategic timing of unaudited disclosures to elicit a desired market response.

*** Corresponding Author:** ha.dehkordi@khu.ac.ir

How to Cite: Farajzadeh Dehkordi, H., Dehghan Dehnavi, A., (2025). Peer Effects in the Disclosure Timing of Financial Statements, *Empirical Studies in Financial Accounting*, 22(85), 207-236. DOI: 10.22054/qjma.2025.82491.2624

Keywords: Competition, Disclosure Timing, Market Attention, Peer Effects.

1. Introduction and Theoretical Background

Financial disclosure is a critical component of corporate transparency, influencing investor decisions, regulatory oversight, and market efficiency. While prior research has extensively examined the content of financial disclosures, the timing of these disclosures remains an underexplored aspect of corporate strategy. Firms face a trade-off between timely disclosure, which may offer a competitive advantage, and the associated costs, including compliance requirements and managerial discretion.

A growing body of literature suggests that firms do not make disclosure decisions in isolation but are influenced by the behavior of their peers. The concept of peer effects posits that firms within the same industry observe and often mimic the timing strategies of their competitors. This imitation may be driven by a desire to manage investor perceptions, respond to competitive pressures, or align with industry norms.

The theoretical foundation of this study is rooted in signaling theory and the theory of strategic disclosure. According to signaling theory, firms disclose financial information strategically to convey positive signals to investors and differentiate themselves from competitors. Strategic disclosure theory further asserts that firms adjust their disclosure practices in response to market conditions and the actions of their peers, aiming to maximize market attention and investor confidence.

Additionally, research on financial market efficiency suggests that early disclosures receive more market attention than later ones, creating incentives for firms to strategically time the release of their financial statements. Firms that delay disclosures risk negative investor sentiment or diminished market responsiveness. Consequently, understanding the peer-driven dynamics of disclosure timing provides valuable insights into how firms navigate regulatory constraints and competitive pressures.

This study aims to fill a gap in the existing literature by examining whether firms align their financial disclosure timing with that of their industry peers, and how this behavior differs between

audited and unaudited financial statements. By analyzing disclosure patterns over an extended period, this research sheds light on the broader implications of peer effects in corporate financial communication.

1. Research Methodology

This study employs a quantitative research design using archival financial data from 242 firms listed on the Tehran Stock Exchange between 2011 and 2022. The analysis is conducted through econometric modeling to measure the relationship between the disclosure timing of focal firms and that of their industry peers. Key variables include the timing of audited and unaudited financial statement disclosures, firm size, leverage, and auditor type. A regression model is used to assess whether firms adjust their disclosure timing based on peer behavior, while controlling for industry and firm-specific factors.

2. Results and Findings

The empirical findings suggest a strong peer effect in the timing of unaudited financial statements, where firms tend to align their disclosure timing with competitors to attract market attention. This pattern is particularly evident among firms with high market visibility, indicating that competitive pressures influence disclosure timing decisions.

However, no significant peer effects are observed in the timing of audited financial statements. This may be attributed to stringent regulatory requirements and the involvement of independent auditors, which limit managerial discretion in disclosure timing. Additionally, firms audited by government-affiliated audit firms demonstrate greater synchronization in their disclosure timing, highlighting the potential influence of audit firm reputation on disclosure strategies.

Another notable finding is that firms competing for market attention tend to accelerate their disclosure timing to differentiate themselves from peers. The results indicate that firms operating in highly competitive industries are more likely to engage in strategic disclosure timing to gain a competitive advantage in capital markets.

Furthermore, the study finds that firms with larger market capitalization and higher leverage ratios tend to experience longer disclosure delays, reflecting the complexity of financial reporting

processes in such firms. These findings support the hypothesis that firms strategically manage disclosure timing based on industry competition and firm-specific characteristics.

4. Conclusion

This study provides empirical evidence that firms engage in strategic disclosure timing influenced by peer behavior. While unaudited financial statements exhibit a strong contagion effect, audited statements do not follow the same pattern, likely due to higher associated costs and regulatory constraints. The findings suggest that firms actively monitor their peers' disclosure practices and adjust their own timing decisions to maximize market attention.

From a regulatory perspective, these results highlight the need for policies that consider the competitive dynamics of disclosure timing. Understanding peer-driven disclosure behaviors can help regulators refine disclosure rules to enhance market transparency and prevent firms from manipulating disclosure timing for competitive advantages.

The implications of this study extend to both investors and corporate managers. Investors should be aware of the strategic motivations behind disclosure timing, while managers should consider the potential reputational risks associated with delaying financial disclosures. Future research could explore the effects of industry-specific regulations and investor reactions on disclosure timing strategies, as well as the long-term consequences of disclosure timing for firm valuation and market efficiency.

تأثیر شرکت‌های هم‌تا بر زمان‌بندی انتشار صورت‌های مالی

استادیار، گروه حسابداری، دانشکده علوم مالی، دانشگاه خوارزمی،
تهران، ایران

حسن فرج‌زاده دهکردی *

دانش‌آموخته کارشناسی ارشد رشته حسابداری، گروه حسابداری،
دانشکده علوم مالی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

افسانه دهقان‌دهنوی

چکیده

در این پژوهش، با در نظر گرفتن مهلت‌های انتشار صورت‌های مالی حسابرسی نشده و حسابرسی شده میان‌دوره و سالانه ناشران پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران، مندرج در دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات شرکت‌های ثبت‌شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار، تسری زمان‌بندی انتشار صورت‌های مالی بین شرکت‌های هم‌تا، بررسی شده است. با استفاده از داده‌های ۲۴۲ شرکت پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۹۰ الی ۱۴۰۱، یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد، شرکت‌های هم‌تا در رقابت برای جلب توجه بازار و به تقلید از یکدیگر، زمان‌بندی انتشار صورت‌های مالی حسابرسی نشده خود را تعیین می‌کنند. برخلاف این یافته، پدیده سرایت (تقلید) در رابطه با زمان‌بندی انتشار صورت‌های مالی حسابرسی شده، قابل مشاهده نیست. همچنین، نتایج پژوهش شواهدی در رابطه با رقابت در جلب توجه بازار میان شرکت‌های هم‌تا در خصوص زمان‌بندی انتشار صورت‌های مالی حسابرسی شده میان‌دوره ۶ ماهه صاحب‌کارانی که توسط حسابرسان غیرخصوصی (سازمان حسابرسی و موسسه مفید راهبر) حسابرسی شده‌اند، فراهم می‌آورد که می‌تواند نشان‌دهنده ارزش افزوده حسابرسی این دسته از مؤسسات حسابرسی در رابطه با صورت‌های مالی حسابرسی شده میان‌دوره باشد. مشاهده پدیده تسری در خصوص صورت‌های مالی حسابرسی نشده از یکسو و عدم وجود این پدیده در رابطه با صورت‌های مالی حسابرسی شده از سوی دیگر، می‌تواند به دلیل بالاتر بودن هزینه‌های تسریع در انتشار صورت‌های مالی حسابرسی شده و تحقق نتیجه موردنظر در زمان

مقاله حاضر برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری دانشگاه خوارزمی است.

* نویسنده مسئول: ha.dehkordi@khu.ac.ir

انتشار صورت‌های مالی حسابرسی نشده باشد. به این ترتیب، یافته‌های پژوهش شواهدی در رابطه با تأثیر شرکت‌های هم‌تا بر زمان‌بندی افشای شرکت‌ها و نقش پدیده تقلید در این تصمیم‌گیری فراهم می‌آورد.

کلیدواژه‌ها: زمان‌بندی افشاء، اثرات شرکت‌های هم‌تا، جلب‌توجه به بازار.

مقدمه

در حالی که پژوهش‌های تجربی متعددی به اهمیت و پیامدهای اطلاعات موجود در افشای شرکت‌ها می‌پردازند (Healy & Palepu, 2001؛ Leuz & Wysocki, 2016)، باین‌حال، تحقیقات اخیر نشان می‌دهند که نه تنها محتوای افشای شرکت‌ها (چه چیزی را افشاء می‌کنند) اهمیت دارد، بلکه زمان افشای آن‌ها نیز اهمیت دارد (Dehan et al., 2015)؛ زیرا زمان انتشار اطلاعات می‌تواند نحوه و چگونگی ارزیابی اطلاعات گزارش‌شده را توسط سرمایه‌گذاران تعیین کند (برای مثال، Guttman et al., 2014؛ Hartzmark & Solomon, 2018). نکته قابل توجه مرتبط با پژوهش‌های انجام‌شده در حوزه زمان‌بندی افشا آن است که این پژوهش‌ها معمولاً تصمیم شرکت‌ها در خصوص زمان‌بندی افشاء را از دریچه یک شرکت منفرد می‌نگرند. به این معنا که هر شرکت به صورت مجزا و بر اساس شرایط خاص خود در خصوص زمان‌بندی انتشار اطلاعات تصمیم می‌گیرد و اثرات متقابل بالقوه بین شرکت‌ها در تصمیمات زمان‌بندی افشاء را نادیده می‌گیرد. برای مثال، پژوهش‌های قبلی نشان می‌دهند که افشای یک شرکت می‌تواند بر قیمت سهام یا میزان افشای شرکت دیگر تأثیر بگذارد (Han & Wild, 1990؛ Baginski & Hinson, 2016). تعداد اندکی مطالعات وجود دارند که تأثیر زمان افشای یک شرکت بر زمان‌بندی افشای سایر شرکت‌ها و پیامدهای چنین تقلیدهایی را مطالعه می‌کنند (Noh et al. 2021؛ Truong, 2023).

علی‌رغم، وجود تحقیقات داخلی متعددی که در حوزه به‌موقع بودن گزارشگری مالی و عوامل مؤثر بر آن (به‌عنوان مثال، اسدی و همکاران، ۱۳۹۱؛ عبدی‌طلوعی و همکاران، ۱۴۰۰؛ بادآور نهندي و بابایی، ۱۴۰۱؛ احمدی لنگری و همکاران، ۱۴۰۳)، لیکن اثرات شرکت‌های همتا بر به‌موقع بودن گزارشگری مالی شرکت‌ها در محیط اقتصادی کشور مطالعه نشده است. از این‌رو، پژوهش حاضر تلاش می‌کند با بررسی اثر تسری زمان‌بندی انتشار صورت‌های مالی میان شرکت‌های همتا، پاسخی به این سؤال فراهم کند که تقلید ناشی از رقابت در جلب توجه بازار، چگونه تصمیمات زمان‌بندی افشای

شرکت‌های همتا را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

انتشار صورت‌های مالی محیط جذابی را برای مطالعه اثرات شرکت‌های همتا بر زمان‌بندی افشا فراهم می‌کند. اگرچه انتشار صورت‌های مالی نوعی افشای اجباری است، اما شرکت‌ها در انتخاب زمان‌بندی انتشار صورت مالی تا حد زیادی حق انتخاب و آزادی عمل دارند؛ بنابراین، زمان انتشار صورت‌های مالی، نقش تصمیم‌گیری‌های زمان‌بندی را برجسته می‌کند و می‌تواند به توضیح پدیده الگوهای متفاوت زمان‌بندی افشاء درون و بین صنایع و تسری اثرات شرکت‌های همتا در نتیجه تقلید بین آن‌ها کمک کند.

مبانی نظری و توسعه فرضیه‌ها

اثر شرکت‌های همتا در تصمیمات افشاء

درحالی‌که فرض ضمنی اغلب مطالعات انجام‌شده در حوزه افشاء این است که تصمیم‌گیری در خصوص زمان افشای یک شرکت، اساساً متأثر از عوامل خاص شرکت است (Leuz, & Wysocki, 2016)، نظریه «مسئله انعکاس مانسکی»^۱ بیان می‌کند، میانگین رفتار یک گروه بر رفتار تک‌تک اعضای گروه تأثیر می‌گذارد (Manski, 2000). از آنجاکه شرکت‌های یک صنعت به یکدیگر وابسته هستند (Leary & Roberts, 2014)، در نتیجه‌ی مسئله انعکاس، پدیده تسری در شرکت‌های همتا رخ می‌دهد. اقدامات و تصمیمات شرکت‌های همتا می‌تواند، اطلاعاتی را منتقل کند یا باعث ایجاد تغییراتی در محیط اطلاعاتی شود که سایر شرکت‌ها و افراد را به انجام اقدامات مشابه ترغیب کند (فرج‌زاده‌دهکردی، ۱۴۰۱؛ کردستانی و همکاران، ۱۴۰۱؛ برزگر و فقیه، ۱۴۰۲)؛ بنابراین، تصمیمات افشای یک شرکت بخصوص، متأثر از افشای شرکت‌های همتا آن نیز خواهد بود.

از طرف دیگر سیاست‌های مالی شرکت‌ها به شدت به یکدیگر وابسته است. برای مثال، زمانی که وابستگی شرکت به تأمین مالی خارجی بیشتر باشد، شرکت تا حد زیادی

1 Manski's reflection problem

در پاسخ به تصمیمات تأمین مالی شرکت‌های همتای خود و برخلاف تغییرات در ویژگی‌های خاص خود، تصمیمات تأمین مالی را اتخاذ می‌کند (فرج‌زاده دهکردی، ۱۴۰۱؛ Leary & Roberts, 2014؛ Francis et al., 2024). در نتیجه، شرکت مذکور انگیزه قوی‌تری برای مطلع کردن سرمایه‌گذاران و نشان دادن کیفیت و شفافیت گزارشگری در بازار سرمایه دارد. تا به این ترتیب، خود را از شرکت‌های غیر افشاکننده متمایز کند و از آنجا که برای این شرکت‌ها، هزینه‌های عدم افشا بیشتر است، اثرات شرکت‌های همتا به احتمال زیاد، راهبردهای افشای این شرکت را تغییر می‌دهد (Truong, 2023؛ Seo, 2021).

معمولاً در هر فصل، نخستین اطلاعیه‌های مربوط به صورت‌های مالی شرکت‌ها، توجه بازار و سرمایه‌گذاران و پوشش رسانه‌ای بیشتری را به خود جلب می‌کند؛ زیرا حاوی اطلاعات «جدید» بیشتری است. سرمایه‌گذاران و تحلیل‌گران از این اعلامیه‌ها برای استنتاج اطلاعات نه‌تنها در مورد شرکت منتشرکننده اطلاعیه، بلکه در مورد صنعت و شرایط بازار استفاده می‌کنند (Bonsall et al., 2020؛ Noh et al., 2021؛ De George et al., 2024). بنابراین، اولین اطلاعیه‌ها به فعالان بازار اجازه می‌دهد تا انتظارات خود در مورد شرکت‌هایی که درآمد خود را با تأخیر اعلام می‌کنند، به‌روزرسانی کنند و در نتیجه، بر میزان محتوای اطلاعاتی صورت‌های مالی شرکت در زمان انتشار، تأثیر می‌گذارد. اگر یک شرکت (که آن را شرکت کانونی می‌نامیم) در انتشار اطلاعیه نسبت به شرکت‌های همتای خود تأخیر داشته باشد، سرمایه‌گذاران زمان بیشتری برای تعدیل در باورهای خود نسبت به شرکت کانونی، بر اساس اطلاعات شرکت‌های همتا، خواهند داشت.

با داشتن استراتژی افشای زودهنگام، شرکت‌ها می‌توانند توجه بازار بیشتری را به خود جلب کنند. شناخت سرمایه‌گذار ناشی از توجه بازار به‌طور بالقوه می‌تواند به منافع بلندمدت برای شرکت‌ها منجر شود. به عنوان مثال، هنگامی که سرمایه‌گذاران برای ساخت پرتفوی خود از اوراق بهاداری استفاده می‌کنند که نسبت به آن‌ها شناخت دارند، کارایی قیمت سهام، نقدشوندگی و ارزش این شرکت‌ها افزایش می‌یابد (Breuer et al., 2022).

با این حال، از آنجا که به دفعات محدودی می‌توان توجه سرمایه‌گذاران را جلب کرد، زمان انتشار اطلاعیه‌های شرکت‌های هم‌تا می‌تواند بر میزان توجه سرمایه‌گذاران به اطلاعیه‌های سایر شرکت‌ها تأثیر بگذارد. در نتیجه، بین شرکت‌ها برای جلب توجه بازار رقابت ایجاد می‌شود (Truong, 2023).

در همین راستا، نظریه رقابت در افشاء نشان می‌دهد، از آنجا که سرمایه‌گذاران نمی‌توانند به تمامی شرکت‌ها توجه کنند، مدیران برای صرف منابع بیشتر برای افشای اطلاعات و در نتیجه جلب توجه سرمایه‌گذار انگیزه دارند (Fishman & Hagerty, 1989). هدف این است که سرمایه‌گذاران از وضعیت شرکت‌های سرمایه‌پذیر آگاه شوند و در نتیجه کارایی قیمت افزایش یابد. در زمینه اعلام سود، شرکت‌ها می‌توانند با تسریع در زمان انتشار صورت‌های مالی و جلب توجه سرمایه‌گذاران، رقابت کنند. شرکت می‌تواند با اعلام زودتر از شرکت‌های رقیب، توجه بازار را از سایر شرکت‌ها به خود جلب کند. از دست دادن بالقوه توجه بازار، نیروی رقابتی ایجاد می‌کند که سایر شرکت‌ها را تشویق می‌کند تا در پاسخ، سود خود را زودتر اعلام کنند و با از دست رفتن توجه سرمایه‌گذاران مقابله کنند (Truong, 2023; Capkun et al., 2023).

از سوی دیگر، فرض اساسی در پس‌زمینه‌ی تئوری رقابت، این است که در جلب توجه سرمایه‌گذاران محدودیت وجود دارد و بنابراین، سرمایه‌گذاران نمی‌توانند به همه اطلاعیه‌های انتشار صورت‌های مالی توجه کنند. همچنین، تصمیم برای اعلان زود هنگام صورت‌های مالی یک شرکت، نوعی مبادله است. اگرچه افشای زود هنگام می‌تواند با جلب توجه بیشتر و شناخت سرمایه‌گذاران، برای شرکت‌ها مفید باشد. اما احتمالاً این افشای زود هنگام، هزینه‌های بیشتری تحمیل می‌کند. به عنوان مثال، شرکت‌ها ممکن است هزینه‌هایی مانند استخدام تعداد بیشتر حسابداران، ارتقای سیستم‌های حسابداری و پرداخت هزینه‌های حسابرسی بالاتر را محتمل شوند. اگر هزینه تسریع در انتشار صورت‌های مالی خیلی زیاد باشد، ممکن است یک شرکت نتواند با شرکت‌های هم‌تا در انتشار زود هنگام صورت‌های مالی رقابت کند (Truong, 2023).

فرضیه اول: زمان انتشار صورت‌های مالی حسابرسی نشده شرکت‌های هم‌تا بر زمان‌بندی افشای صورت‌های مالی حسابرسی نشده شرکت (کانونی) تأثیر می‌گذارد.

درحالی‌که مهلت‌های زمانی مندرج در مقررات بازار سرمایه، حداکثر مهلت انتشار صورت‌های مالی شرکت‌های پذیرفته در بورس‌های اوراق بهاداری کشور را مشخص می‌کند، حسابرسی به‌عنوان یک عامل بیرونی، ضمن آنکه بر سرعت افشای اطلاعات شرکت‌ها تأثیرگذار است، کیفیت گزارشگری مالی شرکت‌ها را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد. مطابق با بیانیه مفاهیم بنیادی حسابرسی (نیکخواه آزاد، ۱۳۷۹)، حسابرسی صورت‌های مالی از دو بعد پیش‌گیری و کشف، باعث بهبود کیفیت گزارشگری مالی می‌شود. از یک سو، مطابق الزامات افشای شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس‌های اوراق بهادار، صورت‌های مالی حسابرسی نشده قبل از صورت‌های مالی حسابرسی شده منتشر می‌شود و در نتیجه، می‌تواند نظریه رقابت در جلب توجه سرمایه‌گذاران در رابطه با صورت‌های مالی حسابرسی شده را با چالش مواجه سازد. از سوی دیگر، ارزش افزوده ناشی از حسابرسی، می‌تواند به رقابت بین شرکت‌های هم‌تا در زمان‌بندی افشای صورت‌های مالی حسابرسی شده منجر شود. چراکه حسابرسی منجر به افزایش محتوای اطلاعاتی صورت‌های مالی حسابرسی شده خواهد شد و در نتیجه‌ی رقابت بین شرکت‌های هم‌تا برای جلب توجه بازار به این محتوا، زمان‌بندی افشای این شرکت‌ها را تحت تأثیر قرار خواهد داد.

فرضیه دوم: زمان انتشار صورت‌های مالی حسابرسی شده شرکت‌های هم‌تا بر زمان‌بندی افشای صورت‌های مالی حسابرسی شده شرکت (کانونی) تأثیر می‌گذارد.

مطابق پژوهش فرج‌زاده دهکردی (۱۴۰۲) ارزش افزوده حسابرسی، تحت تأثیر نوع حسابرس (دولتی در مقابل غیردولتی) به‌عنوان معیاری از کیفیت حسابرسی قرار می‌گیرد. تفاوت‌های ناشی از استقلال حسابرس و شدت وابستگی مالی حساب‌رسان به صاحب‌کار و ظرفیت‌های متفاوت حساب‌رسان در ایجاد تخصص صنعت در تیم‌های حسابرسی و آموزش‌های دوره‌ای، می‌تواند منجر به تفاوت در ارزش افزوده ناشی از حسابرسی شود. موارد پیش‌گفته سبب می‌شود صاحب‌کاران حساب‌رسان دولتی (سازمان حسابرسی و موسسه

حسابرسی مفید راهبر) در رقابت با شرکت‌های هم‌تا جهت انتشار سریع‌تر صورت‌های مالی خود، انعطاف پایین‌تری داشته باشند. زیرا این شرکت‌ها، اهرم‌های ضعیف‌تری جهت اعمال فشار زمانی بر حساب‌رسان دارند. همچنین، با فرض وجود تفاوت کیفیت حسابرسی ناشی از نوع حسابرس، می‌توان انتظار داشت، مکانیزم رقابت در جلب توجه سرمایه‌گذاران در رابطه صورت‌های مالی حسابرسی شده توسط حساب‌رسان دولتی تقویت شود.

فرضیه سوم: نوع حسابرس بر زمان‌بندی افشای صورت‌های مالی حسابرسی شده شرکت‌های هم‌تا تأثیرگذار است.

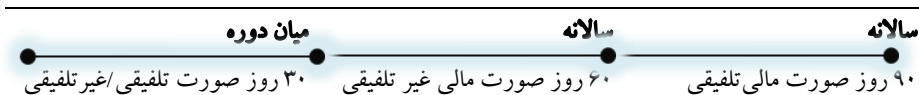
روش‌شناسی پژوهش

دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات و زمان‌بندی افشاء

پژوهش حاضر از مهلت‌های زمان‌بندی انتشار (افشای) صورت‌های مالی مندرج در «دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات شرکت‌های ثبت‌شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار» مصوب ۱۳۸۶ و اصلاحات بعدی آن، در مورد ضرب‌الاجل‌های انتشار صورت‌های مالی میان‌دوره و سالانه حسابرسی نشده و حسابرسی شده، در قالب شکل ۱، استفاده می‌کند. برای مثال، مطابق مقررات مزبور، شرکت‌های پذیرفته‌شده برای انتشار صورت‌های مالی میان‌دوره‌ای ۳، ۶ و ۹ ماهه حسابرسی نشده خود، حداکثر ۳۰ روز پس از پایان مقاطع سه‌ماهه، فرصت دارند.

شکل ۱. مهلت‌های انتشار طبق مقررات افشای شرکت‌های پذیرفته‌شده

بخش (الف): حداکثر مهلت انتشار صورت مالی میان‌دوره و سالانه حسابرسی نشده

بخش (ب): حداکثر مهلت انتشار صورت مالی میان‌دوره و سالانه حسابرسی شده

نمونه و دوره زمانی پژوهش

جامعه آماری تحقیق، کلیه شرکت‌های پذیرفته‌شده در شرکت بورس اوراق بهادار تهران است. دوره زمانی تحقیق سال‌های ۱۳۸۹ الی ۱۴۰۱ است. انتخاب نمونه تحقیق به روش حذفی، بر اساس معیارهای مندرج بخش الف جدول ۱ انجام شده است. به این ترتیب، از داده‌های مربوط به ۲۴۲ شرکت برای آزمون فرضیه پژوهش استفاده شده است. بخش ب) جدول ۱، توزیع شرکت‌های منتخب در نمونه را بر اساس گروه صنعت فعالیت شرکت‌ها نمایش می‌دهد.

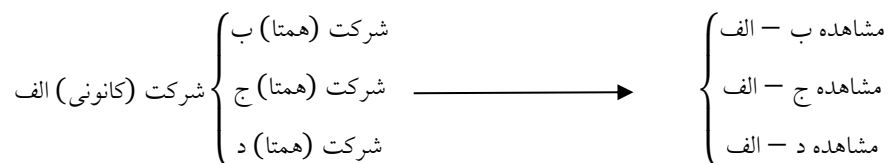
جدول ۱. نمونه پژوهش

بخش (الف): معیارهای انتخاب نمونه			
۵۳۵		تعداد کل شرکت‌ها	
(۱۳۲)		پایان دوره مالی منتهی به اسفند نباشد/ تغییر در سال مالی	
(۱۲۷)		فعالیت در صنایع مالی، بیمه، پولی و بانکی، هلدینگ و سرمایه‌گذاری	
(۳۴)		عدم امکان محاسبه متغیرهای پژوهش حداقل برای سه سال متوالی و پنج سال در دوره تحقیق و	
۲۴۲		شرکت منتخب در نمونه تحقیق	
بخش (ب): گروه‌بندی صنایع و فراوانی آن‌ها در نمونه پژوهش			
شرکت	صنایع زیرمجموعه	گروه صنعت	صنعت
۲۸	وسایل ارتباطی، رایانه، دستگاه برقی	وسایل ارتباطی و برقی	۱
۳۸	قند و شکر، زراعت وابسته، محصولات	صنایع غذایی	۲
۲۸	خودرو و ساخت قطعات	خودرو و قطعات	۳
۳۷	کانی غیرفلزی، سیمان، آهک و گچ،	صنایع کانی و معدنی	۴
۳۹	محصولات شیمیایی، فراورده‌های نفتی،	صنایع شیمیایی	۵
۳۷	استخراج کانه‌های فلزی، ساخت	صنایع فلزی	۶
۹	ماشین‌آلات و تجهیزات	ماشین‌آلات و تجهیزات	۷
۲۶	مواد و محصولات دارویی	دارویی	۸
۲۴۲	جمع کل شرکت‌های نمونه		

همچنین، به منظور اجرای مدل‌های پژوهش، نمونه تحقیق گروه‌بندی خواهد شد.

به این ترتیب که هر گروه متشکل از شرکت‌هایی است که در یک سال-زیرصنعت قرار می‌گیرند، سپس مشاهدات جفت شده بر اساس تطابق هر شرکت با سایر شرکت‌های موجود در گروه (سال-زیرصنعت) تعریف می‌شود. برای مثال، در صورت وجود چهار شرکت (الف)، (ب)، (ج) و (د) در گروه اول (سال-صنعت اول)، نمونه جفت شده با شرکت کانونی (الف) با سه شرکت همتای (ب)، (ج) و (د)، شامل سه مشاهده به صورت شکل (۲) خواهد بود:

شکل ۲. نمونه جفت شده شرکت شامل سه مشاهده

مدل پژوهش و نحوه اندازه‌گیری متغیرها

برای درک بهتر طرح تحقیق حاضر، یک شرکت کانونی (i) و یک شرکت جفت شده همتا (j) را در نظر بگیرید. در رابطه ۱، عوامل تأثیرگذار بر زمان‌بندی افشای شرکت کانونی و شرکت همتا به همراه تغییر تعداد روزهای افشای شرکت جفت شده همتا در مقایسه با دوره قبل ($\Delta Days_{jq}$) بر تغییر تعداد روز افشای شرکت کانونی ($\Delta Days_{iq}$) رگرسیون می‌شود:

رابطه (۱)

$$\begin{aligned} \Delta Days_{iq} = & \beta_0 + \beta_1 \Delta Days_{jq} + \beta_2 CFS_{jq} + \beta_3 CFS_{iq} + \beta_4 Subs_{iq} \\ & + \beta_5 Subs_{jq} + \beta_6 Late_{jq} + \beta_7 Late_{iq} + \beta_8 MC_{jq} + \beta_9 MC_{iq} \\ & + \beta_{10} BM_{jq} + \beta_{11} BM_{iq} + \beta_{12} Lev_{jq} + \beta_{13} Lev_{iq} \\ & + \alpha_{14} Aud_Type_{iq} + \alpha_{15} Aud_Type_{jq} + Years \\ & + Industries + \varepsilon \end{aligned}$$

که در آن، Days نشان‌دهنده تعداد روز بین فاصله پایان هر دوره (فصل) و تاریخ انتشار گزارش است؛ CFS در صورتی که شرکت ملزم به تهیه صورت‌های مالی تلفیقی باشد

مقدار آن یک و در غیر این صورت صفر است، Subsidiary نشان‌دهنده تعداد شرکت‌های فرعی/وابسته، Late برابر است با یک در صورتی که شرکت صورت‌های مالی خود را پس از مهلت مقرر منتشر کرده باشد و در غیر این صورت صفر، MC لگاریتم طبیعی ارزش بازار، BM نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار حقوق صاحبان سهام و Lev اهرم مالی، نوع حسابرس Aud_Type است. آماره هدف جهت تصمیم‌گیری ضریب β_1 خواهد بود. در صورت معنادار بودن، نشان‌دهنده تأثیرگذاری شرکت رقیب بر زمان‌بندی افشای شرکت‌های هم‌تا است.

یافته‌ها

آمار توصیفی

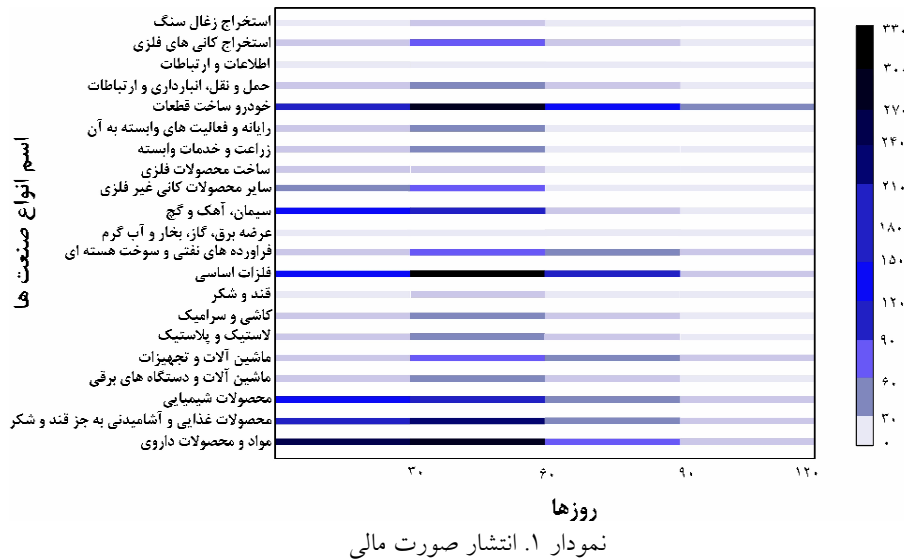
جدول ۲، آمار توصیفی مربوط به متغیرهای اصلی پژوهش را نمایش می‌دهد. بخش الف این جدول آماره‌های توصیفی مربوط به متغیرهای کنترلی پژوهش را بر اساس اطلاعات حسابرسی شده شرکت‌های موجود در نمونه نمایش می‌دهد. بر اساس داده‌های مربوط به ۲۴۲ شرکت نمونه پژوهش، حسابرسی ۲۵ درصد مشاهدات (شرکت-سال) موجود در نمونه توسط سازمان حسابرسی و موسسه حسابرسی مفید راهبر انجام شده است. همچنین، در ۱۱/۳ درصد موارد شرکت‌ها صورت‌های مالی خود را بعد مهلت‌های مقرر در دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات منتشر کرده‌اند. داده‌های توصیفی مربوط به متغیر هدف تعداد روز (Days)، بر اساس تعداد مشاهده جفت شده شرکت کانونی-شرکت هم‌تا ارائه شده است. بر این اساس، شرکت‌های موجود در نمونه به‌طور متوسط ۷۰ روز زمان صرف انتشار صورت‌های مالی سالانه و ۶۳ روز برای انتشار صورت‌های مالی میان‌دوره ۶ ماهه صرف کرده‌اند و در انتشار صورت‌های مالی حسابرسی نشده میان‌دوره به‌طور متوسط ۱/۳ روز تأخیر داشته‌اند.

جدول ۲. آماره توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	نماد	تعداد	میانگین	انحراف معیار	حداقل	حداکثر
بخش الف. متغیرهای کنترلی: بر اساس اطلاعات حسابرسی ۱۲ ماهه تعداد ۲۴۲ شرکت موجود در نمونه						
ارزش بازار	MC	۲۴۲	۸/۹۱۷	۱/۲۰۲	۶/۰۱۱	۱۳/۶۲۲
ارزش دفتری به بازار	BM	۲۴۲	۰/۳۸۶	۰/۴۴۲	۰/۰۲۰	۸/۴۷۴
اهرم مالی	Lev	۲۴۲	۱/۷۶۷	۱/۸۹۵	۰/۰۰۷	۱۳/۵۸۶
تهیه تلفیق	CFS	۲۴۲	۰/۱۸۳	۰/۳۸۷	۰/۰۰۰	۱/۰۰۰
تعداد فرعی/وابسته	Subsi	۲۴۲	۱/۱۵۴	۳/۶۵۱	۰/۰۰۰	۳۶/۰۰۰
تأخیر	Late	۲۴۲	۰/۱۱۳	۰/۳۱۶	۰/۰۰۰	۱/۰۰۰
نوع حسابرس	Aud_Type	۲۴۲	۰/۲۵۰	۰/۴۳۳	۰/۰۰۰	۱/۰۰۰
تعداد روز (۱۲ ماهه حسابرسی شده)	Days	۳۷,۶۵۴	۷۹/۶۰۱	۲۷/۶۵۸	۱۶/۰۰۰	۱۷۷/۰۰۰
تعداد روز (۶ ماهه حسابرسی شده)	Days	۳۵,۸۴۴	۶۲/۸۰۵	۱۱/۶۰۱	۱۷/۰۰۰	۹۰/۰۰۰
تعداد روز (۶، ۹ و ۱۲ ماهه حسابرسی نشده)	Days	۱۱۰,۹۰۰	۳۱/۳۸۷	۷/۶۵۶	۴/۰۰۰	۶۴/۰۰۰
تعداد روز (۱۲ ماهه حسابرسی نشده)	Days	۳۵,۴۰۵	۵۹/۹۱۷	۲۰/۳۸۴	۵/۰۰۰	۱۱۹/۰۰۰

نمودار ۱ توزیع زمانی انتشار صورت‌های مالی در صنایع مختلف را نشان می‌دهد. در این نمودار محور افقی تعداد روزهایی که یک شرکت برای انتشار صورت‌های مالی میان‌دوره خود صرف می‌کند را نمایش می‌دهد و محور عمودی نام صنایع را نشان می‌دهد. به‌طوری‌که نواحی تیره‌تر بیانگر تمرکز (تعداد بیشتر) انتشار صورت‌های مالی در دوره زمانی است. تفاوت در توزیع طیف رنگی در صنایع مختلف، نشان‌دهنده تفاوت در رفتار صنایع مختلف در تصمیمات زمان‌بندی انتشار صورت‌های مالی است.

تأثیر شرکت‌های هم‌تا بر زمان‌بندی انتشار صورت‌های مالی؛ فرج‌زاده دهکردی و دهقان‌دهنوی | ۲۲۳

آزمون فرضیه‌های پژوهش

رقابت در جلب‌توجه بازار در رابطه با صورت‌های مالی حسابرسی نشده

جدول ۳ نتایج حاصل از آزمون فرضیه نخست پژوهش را نمایش می‌دهد که بر اساس آن انتظار می‌رود زمان‌بندی افشای صورت‌های مالی حسابرسی نشده شرکت‌های هم‌تا بر تصمیمات زمان‌بندی افشای صورت‌های مالی شرکت (کانونی) تأثیر گذارد. در این راستا، ضریب متغیر تعداد روز مورد انتظار انتشار صورت‌های مالی حسابرسی نشده ۳، ۶ و ۹ ماهه شرکت‌های هم‌تا ($\Delta Days_{jq}$) برابر با ۰/۰۱۳ و آماره t برابر ۳/۹۸۴ است که در سطح ۹۹ درصد اطمینان معنادار است. این یافته مطابق با پیش‌بینی فرضیه نخست پژوهش است و نشان می‌دهد رابطه مستقیمی بین زمان‌بندی افشای صورت‌های مالی حسابرسی نشده میان‌دوره شرکت و تصمیم متناظر در شرکت‌های هم‌تا وجود دارد که هم‌راستا با نظریه رقابت شرکت‌های هم‌تا در جلب‌توجه بازار و سرایت رفتار در میان شرکت‌های هم‌تا است. همچنین، شرکت‌های با ارزش بازار بزرگ‌تر (ضریب ۰/۱۹۶ و آماره t ۵/۵۷۰) نسبت بالاتر ارزش دفتری به ارزش بازار (ضریب ۰/۱۴۷ و آماره t ۲/۷۳۶)، اهرم مالی بالاتر (ضریب ۰/۰۰۷ و آماره t ۲/۵۷۰) و تعداد شرکت

فرعی/وابسته بیشتر (ضریب ۰/۰۲۹ و آماره $t(2/731)$)، زمان بیشتری را برای انتشار صورت‌های مالی حسابرسی نشده خود صرف می‌کنند.

رقابت در جلب توجه بازار میان شرکت‌های هم‌تا و تسری رفتار در میان آن‌ها در رابطه با صورت‌های مالی ۱۲ ماهه حسابرسی نشده نیز با شدت بیشتری مشاهده می‌شود. ضریب متغیر تعداد روز ($\Delta Days_{jq}$) برای رگرسیون برآورد شده با استفاده از اطلاعات صورت‌های مالی ۱۲ ماهه حسابرسی نشده، برابر با ۰/۰۱۹ و مقدار آماره t ۳/۵۳۵ است که در سطح ۹۹ درصد اطمینان معنادار است. افزایش در رقابت جهت جلب توجه بازار در خصوص صورت‌های مالی حسابرسی نشده سالانه در مقایسه با صورت‌های مالی میان‌دوره‌ای، می‌تواند به دلیل اهمیت بالاتر صورت‌های مالی سالانه در ارائه تصویر کامل‌تر از عملکرد مدیریت شرکت در مقایسه با صورت‌های مالی میان‌دوره‌ای باشد.

جدول ۳. رقابت در جلب توجه بازار و صورت‌های مالی حسابرسی نشده

متغیر/نماد	میان دوره (۳، ۶ و ۹ ماهه)		سالانه	
	ضریب	آماره t	ضریب	آماره t
Constant	-۴/۰۱۳	-۸/۰۸۵**	-۴/۲۰۲	-۲/۹۳۳**
$\Delta Days_{jq}$	۰/۰۱۳	۳/۹۸۴**	۰/۰۱۹	۳/۵۳۵**
MC_i	۰/۱۹۶	۵/۵۷۰**	۰/۴۸۲	۴/۷۳۶**
MC_j	۰/۰۸۱	۲/۳۰۹*	۰/۰۱۹	۰/۱۸۲
BM_i	۰/۱۴۷	۲/۷۳۶**	-۱/۱۲۷	-۵/۳۱۳**
BM_j	-۰/۰۵۱	-۰/۹۶۴	-۰/۰۴۱	-۰/۱۹۸
Lev_i	۰/۰۰۷	۲/۵۷۰**	-۰/۰۰۱	۱/۴۴۴
Lev_j	-۰/۰۰۱	-۰/۷۰۳	۰/۰۰۰	۰/۵۲۳
CFS_i	-	-	۰/۵۷۱	۲/۸۰۰**
CFS_j	-	-	-۰/۰۶۷	-۰/۳۲۶
$Subsi_i$	۰/۰۲۹	۲/۷۳۱**	-۰/۰۸۷	-۳/۶۲۷**
$Subsi_j$	۰/۰۰۳	۰/۲۶۶	۰/۰۰۲	۰/۰۶۴
$Late_i$	۲/۰۸۳	۶۴/۶۲۹**	۷/۶۵۰	۳۹/۳۵۱**

متغیر/نماد		میان‌دوره (۳، ۶ و ۹ ماهه)		سالانه	
		ضریب	آماره t	ضریب	آماره t
$Late_j$		-۰/۱۲۰	-۵/۹۸۴**	-۰/۰۷۰	-۰/۳۵۳
اثرات صنعت		اعمال شده	اعمال شده	اعمال شده	اعمال شده
اثرات دوره		اعمال شده	اعمال شده	اعمال شده	اعمال شده
تعداد مشاهدات		۸۲،۸۸۲	۳۳،۸۴۳		
آماره F		۴۴۳/۶۱**	۴۸/۳۷**		
$Adj.R^2$		۰/۲۵۵	۰/۰۵۷		

* در سطح ۹۵٪ اطمینان از نظر آماری معنادار است

** در سطح ۹۹٪ اطمینان از نظر آماری معنادار است

رقابت در جلب‌توجه بازار در رابطه با صورت‌های مالی حسابرسی شده

فرضیه دوم پژوهش بیان می‌کند، به‌واسطه ارزش‌افزوده حسابرسی و توجه سرمایه‌گذاران به این ارزش‌افزوده، شرکت‌های هم‌تا در جلب‌توجه بازار با یکدیگر رقابت خواهند کرد که نتیجه آن در تصمیمات زمان‌بندی انتشار صورت‌های مالی حسابرسی خود را نشان خواهد داد. جدول ۴، نتایج آزمون فرضیه دوم پژوهش را نمایش می‌دهد. بر اساس نتایج به دست، رابطه معناداری بین زمان افشای شرکت کانونی با زمان‌بندی افشای شرکت‌های هم‌تا، در هر دو دسته صورت‌های مالی میان‌دوره ۶ ماهه و ۱۲ ماهه سالانه حسابرسی شده وجود ندارد (ضرایب به ترتیب برابر با ۰/۰۰۶ و ۰/۰۰۸ است که در سطوح احتمال متداول، از نظر آماری معنادار نمی‌باشند). این یافته برخلاف فرضیه دوم پژوهش و نظریه رقابت شرکت‌های هم‌تا در جلب‌توجه بازار است. با توجه به این موضوع که حسابرس عاملی اثرگذار در گزارشگری مالی و در نتیجه زمان‌بندی انتشار صورت‌های مالی حسابرسی شده است، در آزمون فرضیه دوم پژوهش متغیر نوع حسابرس به‌عنوان متغیر کنترلی وارد مدل شده است. بر اساس نتایج به دست آمده، رابطه منفی (ضریب برابر با -۲/۰۴۵) و معناداری (آماره t برابر با -۱۰/۰۲۸) در رابطه با نوع حسابرس و زمان‌بندی افشای صورت‌های مالی میان‌دوره شش‌ماهه حسابرسی شده وجود دارد. این در حالی است که رابطه معناداری بین نوع حسابرس و زمان‌بندی انتشار صورت‌های مالی در رابطه با صورت‌های مالی حسابرسی

شده سالانه وجود ندارد.

جدول ۴. رقابت در جلب توجه بازار و صورت‌های مالی حسابرسی شده

متغیر/نماد		میان دوره (شش ماهه)		سالانه	
		ضریب	آماره t	ضریب	آماره t
Constant		-۶/۶۶۲	-۵/۳۸۱ ^{**}	-۴/۰۷۲	-۲/۰۵۵ ^{**}
$\Delta Days_{jq}$		۰/۰۰۶	۰/۷۷۵	۰/۰۰۸	۱/۵۲۵
Auditor _i		-۲/۰۴۵	-۱۰/۰۲۸ ^{**}	۰/۳۰۳	۱/۰۹۰
Auditor _j		-۰/۲۶۳	-۱/۲۹۷	-۰/۱۱۱	-۰/۴۰۳
MC _i		۰/۲۸۸	۳/۱۵۰ ^{**}	۰/۳۸۶	۲/۶۷۴ ^{**}
MC _j		۰/۱۵۵	۱/۶۹۵	۰/۰۸۰	۰/۵۴۶
BM _i		۰/۳۶۳	۲/۳۴۰ [*]	۲/۴۸۵	۸/۳۹۶ ^{**}
BM _j		۰/۲۳۰	۱/۴۸۱	۰/۲۲۲	۰/۷۸۶
Lev _i		۰/۰۵۴	۵/۲۸۲ ^{**}	۰/۰۱۴	۰/۲۲۴
Lev _j		۰/۰۱۶	۱/۵۴۱	-۰/۰۱۲	-۱/۱۸۱
CFS _i		-۱/۱۳۴	-۵/۲۴۴ ^{**}	-۱/۲۰۸	-۵/۸۱۳ ^{**}
CFS _j		-۰/۲۷۱	-۱/۳۰۵	-۰/۲۴۱	-۱/۲۱۵
Subsi _i		۰/۱۰۹	۲/۴۸۰ [*]	-۰/۱۳۳	-۳/۴۰۲ ^{**}
Subsi _j		۰/۰۱۶	۰/۳۸۶	۰/۰۳۲	۰/۹۶۳
Late _i		۸/۳۹۲	۴۶/۰۲۴ ^{**}	۱۶/۱۴۸	۲۷/۱۴۳ ^{**}
Late _j		۰/۳۸۵	۲/۰۶۶ [*]	-۰/۹۴۶	-۱/۶۰۱
سایر متغیرهای کنترلی		اعمال شده	اعمال شده	اعمال شده	اعمال شده
اثرات صنعت		اعمال شده	اعمال شده	اعمال شده	اعمال شده
اثرات دوره		اعمال شده	اعمال شده	اعمال شده	اعمال شده
تعداد مشاهدات		۱۹،۵۱۴	۳۳،۱۲۸		
آماره F		۵۸/۳۷ ^{**}	۴۷/۵۲ ^{**}		
Adj.R ²		۰/۱۱۹	۰/۰۵۸		

^{*} در سطح ۹۵٪ اطمینان از نظر آماری معنادار است

^{**} در سطح ۹۹٪ اطمینان از نظر آماری معنادار است.

رقابت در جلب توجه بازار در رابطه و نوع حسابرس

پیش از ارائه نتایج آزمون فرضیه سوم، وجود تفاوت در زمان‌بندی انتشار صورت‌های مالی حسابرسی شده میان‌دوره شش‌ماهه و سالانه در جدول ۵ نمایش داده شده است. اطلاعات ارائه‌شده در جدول ۵، نشان می‌دهد آیا تفاوت معناداری در تعداد روزهای بین پایان هر دوره گزارشگری مالی (شش‌ماهه و سالانه) با تاریخ انتشار صورت‌های مالی در بین صاحب‌کارانی که توسط حسابرسان دولتی حسابرسی می‌شوند با سایر صاحب‌کاران (که توسط مؤسسات حسابرسی خصوصی حسابرسی می‌شوند) وجود دارد یا خیر؟ بر اساس نتایج به‌دست‌آمده مشاهده می‌شود که تفاوت معناداری در زمان‌بندی انتشار صورت‌های مالی حسابرسی شده در دو گروه مؤسسات حسابرسی دولتی و مؤسسات حسابرسی خصوصی برای صورت‌های مالی میان‌دوره شش‌ماهه و نیز برای صورت‌های مالی سالانه وجود دارد. در تمامی موارد، فاصله بین پایان دوره مالی و تاریخ انتشار صورت‌های مالی برای صاحب‌کارانی که توسط سازمان حسابرسی و موسسه مفید راهبر، حسابرسی می‌شوند، طولانی‌تر از این مدت‌زمان برای صاحب‌کارانی است که توسط مؤسسات خصوصی حسابرسی می‌شوند.

شایان‌ذکر است نتایج ارائه‌شده در جدول ۵، منعکس‌کننده تأثیر نوع حسابرس بر زمان‌بندی گزارشگری مالی است و نتیجه‌گیری در خصوص تأثیر نوع حسابرس بر تصمیمات زمان‌بندی افشای شرکت‌های همتا مستلزم برآورد مدل پژوهش به تفکیک هر یک از گروه صاحب‌کاران برحسب نوع حسابرس است.

جدول ۵. تفاوت میانگین زمان‌بندی انتشار صورت‌های مالی بر اساس نوع حسابرس

متغیر	میان‌دوره شش‌ماهه				سالانه		
	تعداد مشاهدات	میانگین حسابرس دولتی	میانگین حسابرس خصوصی	آماره تفاوت میانگین	تعداد مشاهدات	میانگین حسابرس دولتی	میانگین حسابرس خصوصی
Days	۳۶،۷۵۴	۶۷/۰۶	۶۱/۷۰	۱۲۷۷/۴۳ ^{**}	۴۵،۴۲۳	۸۷/۰۳	۷۶/۱۱
$\Delta Days$	۲۹،۶۹۱	۰/۳۴۶	-۰/۳۴۹	۱۸/۱۰۷ ^{**}	۴۰،۶۲۵	۱/۳۴۸	۰/۲۲۱

^{**} در سطح ۹۹٪ اطمینان از نظر آماری معنادار است.

بر اساس فرضیه سوم پژوهش، با فرض ارائه خدمات حسابرسی باکیفیت تر توسط مؤسسات حسابرسی دولتی و ارزش افزوده بالاتر ایجادشده توسط این دسته از حساببران، سرمایه گذاران توجه بیشتری به نتیجه گزارش این دسته از حساببران داشته باشند و در نتیجه رقابت در جلب توجه بازار توسط شرکت ها برای صورت های مالی میان دوره و سالانه حسابرسی شده کماکان بین شرکت های همتا وجود داشته باشد. بنابراین، باید شاهد رابطه مثبت و معنادار بین زمان بندی انتشار صورت های مالی حسابرسی شده آن دسته از شرکت های همتا باشیم که از خدمات مؤسسات حسابرسی دولتی استفاده نموده اند. جدول ۶، نتایج حاصل از آزمون فرضیه سوم پژوهش را در رابطه با صورت های مالی میان دوره حسابرسی شده شش ماهه و صورت های مالی حسابرسی شده سالانه نمایش می دهد. مطابق با فرضیه پژوهش، نتایج به دست آمده نشان می دهد، در حالی که متغیر تعداد روز ($Days_{jq}$) برای صاحب کاران برخوردار از مؤسسات حسابرسی خصوصی برابر با $0/007$ - است و از نظر آماری معنادار نیست اما مقدار این متغیر در رابطه با گروه شرکت هایی که از خدمات دو موسسه حسابرسی دولتی استفاده کرده اند برابر با $0/069$ و مقدار آماره t برابر با $3/029$ است که در سطح ۹۹ درصد اطمینان معنادار است. به این معنی که در رابطه با صورت های مالی میان دوره حسابرسی شده شش ماهه، زمان افشا شرکت هایی که از خدمات مؤسسات حسابرسی دولتی استفاده می نمایند، تحت تأثیر زمان بندی افشای شرکت های همتا قرار می گیرد. با این وجود این یافته در رابطه صورت های مالی حسابرسی شده سالانه صدق نمی کند و زمان افشا متأثر از زمان بندی افشای شرکت های همتا قرار نمی گیرد.

جدول ۶: رقابت در جلب توجه بازار و نوع حسابر

متغیر/نماد	میان دوره حسابرسی شده شش ماهه				حسابرسی شده سالانه			
	حسابرس غیردولتی		حسابرس دولتی		حسابرس غیردولتی		حسابرس دولتی	
	ضریب	آماره t	ضریب	آماره t	ضریب	آماره t	ضریب	آماره t
Constant	-۴/۳۰۷	-۳/۳۲۵**	-۱۹/۵۵۲	-۵/۱۱۱**	-۱/۱۳۵	-۰/۴۴۸	-۱۰/۵۳۹	۲-/۷۵۷**
$\Delta Days_{jq}$	-۰/۰۰۷	-۰/۹۲۴	۰/۰۶۹	۳/۰۲۹**	۰/۰۰۷	۱/۰۸۳	۰/۰۰۹	۰/۹۳۶
MC_i	۰/۱۲۴	۱/۲۷۳	۰/۹۱۰	۳/۰۰۰**	-۰/۰۶۴	-۰/۲۲۴	۰/۴۴۷	۲/۶۷۸**

متغیر/نماد	میان‌دوره حسابرسی شده شش‌ماهه				حسابرسی شده سالانه			
	حسابرس غیردولتی		حسابرس دولتی		حسابرس غیردولتی		حسابرس دولتی	
	ضریب	آماره t	ضریب	آماره t	ضریب	آماره t	ضریب	آماره t
MC_j	۰/۰۹۵	۱/۰۴۵	۰/۴۶۷	۱/۷۲۷	۰/۶۱۳	۲/۵۱۵	۰/۱۱۹	۰/۷۰۶
BM_i	۰/۳۸۸	۱/۳۶۴	۰/۶۰۴	۲/۵۱۹*	۰/۴۱۲	۰/۷۷۸	۲/۹۴۶	۸/۴۶۱**
BM_j	۰/۰۳۲	۰/۲۰۳	۰/۸۶۱	۲/۰۱۳*	۰/۰۳۵	۰/۰۷۸	۰/۳۰۹	۰/۸۹۵
Lev_i	۰/۰۰۰	۰/۰۳۲	۰/۲۰۰	۵/۹۶۸**	۰/۱۵۳	۱/۷۰۷	۰/۰۷۹	۰/۹۳۸
Lev_j	۰/۰۰۵	۰/۵۰۳	۰/۱۰۹	۳/۱۵۶**	۰/۰۰۴	۰/۲۲۱	۰/۰۱۶	۱/۳۵۳
$Subs_i$	۰/۰۵۱	۱/۲۵۸	۰/۸۳۶	۳/۹۲۶**	۰/۵۴۷	۱۰/۸۷۵**	۰/۲۸۵	۴/۵۱۲**
$Subs_j$	۰/۰۰۸	۰/۲۰۳	۰/۰۱۷	۰/۰۷۴	۰/۰۶۵	۰/۹۲۶	۰/۰۳۶	۰/۹۷۲
$Late_i$	۷/۱۷۳	۳۷/۵۷۴**	۱۱/۷۶۵	۲۳/۶۷۵**	۲۲/۳۵۲	۲۲/۸۱۵**	۱۳/۰۱۰	۱۷/۲۸۲**
$Late_j$	۰/۱۹۸	۱/۰۸۱	۱/۳۴۵	۲/۲۷۴*	۱/۶۸۹	۱/۵۹۶	۰/۹۷۷	۱/۴۱۵**
متغیرهای کنترلی	اعمال‌شده	اعمال‌شده	اعمال‌شده	اعمال‌شده	اعمال‌شده	اعمال‌شده	اعمال‌شده	اعمال‌شده
اثرات صنعت	اعمال‌شده	اعمال‌شده	اعمال‌شده	اعمال‌شده	اعمال‌شده	اعمال‌شده	اعمال‌شده	اعمال‌شده
اثرات دوره	اعمال‌شده	اعمال‌شده	اعمال‌شده	اعمال‌شده	اعمال‌شده	اعمال‌شده	اعمال‌شده	اعمال‌شده
تعداد مشاهدات	۱۵،۹۹۵	۳،۵۱۹	۲۵،۲۴۰	۱۱،۳۵۶				
آماره F	۴۶/۱۳**	۲۸/۲۱**	۴۴/۸۸**	۳۳/۰۷**				
Adj.R ²	۰/۱۱۳	۰/۲۳۲	۰/۰۷۰	۰/۱۴۰				

* در سطح ۹۵٪ اطمینان از نظر آماری معنادار است

** در سطح ۹۹٪ اطمینان از نظر آماری معنادار است.

بحث و نتیجه‌گیری

در این پژوهش اثرات شرکت‌های هم‌تا بر تصمیمات زمان‌بندی افشا شرکت‌های رقیب بررسی شده است. به این منظور، از مهلت‌های انتشار صورت‌های مالی میان‌دوره و سالانه مقرر در دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات شرکت‌های ثبت‌شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار تهران به‌عنوان عامل برون‌زای تعیین‌کننده زمان‌بندی انتشار صورت‌های مالی شرکت‌های هم‌تا استفاده شده است. نظریه رقابت در جلب توجه بازار بیان می‌کند، سوق دادن توجه فعالان بازار سرمایه به ارقام و اطلاعات شرکت‌ها، منفعی را برای شرکت‌ها به

همراه دارد. بنابراین، انتظار می‌رود یک شرکت کانونی در مقایسه با شرکت‌های همتا، با تسریع و پیش‌دستی در انتشار صورت‌های مالی، توجه بیشتری از بازار را به خود جلب نماید. از سوی دیگر، تسریع در تهیه و انتشار صورت‌های مالی، هزینه‌های زیادی را به شرکت‌ها تحمیل می‌کند. همچنین، حسابرس به‌عنوان یک عامل بیرونی، می‌تواند تأثیرات متفاوتی بر زمان‌بندی افشای شرکت‌ها داشته باشد. بنابراین، تأثیر شرکت‌های همتا بر زمان‌بندی انتشار صورت‌های مالی، به‌عنوان یک مسئله تجربی مطرح است. در این راستا، نتایج حاصل از اجرای مدل پژوهش با بهره‌گیری از داده‌های صورت‌های مالی میان‌دوره (۳، ۶ و ۹ ماهه) و سالانه حسابرسی نشده، شواهدی مبنی بر تأثیر شرکت‌های همتا بر تصمیمات زمان‌بندی افشای شرکت‌های رقیب فراهم آورد. به‌این ترتیب که با تسریع شرکت‌های همتا در انتشار صورت‌های مالی حسابرسی نشده، شرکت‌های رقیب نیز با سرعت بیشتری صورت‌های مالی خود را منتشر می‌کنند که نشان‌دهنده اثر سرایت گونه زمان‌بندی افشا در میان شرکت‌های همتا است. این یافته با پیش‌بینی نظریه رقابت در جلب توجه بازار میان شرکت‌های همتا و همچنین، نتایج پژوهش‌های داخلی (به‌عنوان مثال، کردستانی و همکاران، ۱۴۰۱؛ فتاحی و همکاران، ۱۴۰۰) و نتایج پژوهش‌های خارجی (به‌عنوان مثال، Leary & Roberts, 2014؛ Seo, 2021؛ Truong, 2023) هم راستا است.

از سوی دیگر، مطابق با نظریه ارزش‌افزوده ناشی از حسابرسی، انتظار می‌رود رقابت در میان شرکت‌های همتا در جلب توجه بازار در رابطه با صورت‌های مالی حسابرسی شده نیز وجود داشته باشد. با این وجود، نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌ی پژوهش با استفاده از اطلاعات صورت‌های مالی حسابرسی شده میان‌دوره شش‌ماهه و صورت‌های مالی حسابرسی شده سالانه نشان داد رابطه معناداری بین زمان‌بندی افشای صورت‌های مالی حسابرسی شده شرکت‌های همتا وجود ندارد. با این وجود، توضیحات منطقی در رابطه با این یافته پژوهش وجود دارد. نخست، با عنایت به الزام به انتشار صورت‌های مالی حسابرسی نشده، پیش‌تر (و با فاصله زمانی نه‌چندان زیادی) رقابت در جلب توجه بازار صورت گرفته است و انگیزه چندان بی‌شرکت‌های همتا برای جلب توجه بازار به

صورت‌های مالی حسابرسی شده وجود ندارد. دوم، همان‌طور که در بخش مبانی نظری پژوهش بیان شد، هزینه‌های قابل‌ملاحظه‌ای مرتبط با تسریع در صورت‌های مالی وجود دارد و در صورت عدم وجود انگیزه کافی از لحاظ جلب‌توجه بازار، منطقی است که شرکت‌ها از انجام هزینه‌های اضافی در راستای تسریع در تهیه صورت‌های مالی حسابرسی شده سالانه و میان‌دوره اجتناب نمایند. سوم، حسابرس به‌عنوان عاملی بیرونی، نقشی اساسی در زمان‌بندی تهیه و انتشار صورت‌های مالی حسابرسی شده خواهد داشت. برنامه‌ریزی و اجرای فرایند حسابرسی و انتشار گزارش حسابرسی تا حدود زیادی خارج از حیطه اثرگذاری مدیران شرکت‌ها قرار دارد و بنابراین، مانعی جدی در آزادی عمل شرکت در تصمیمات زمان‌بندی انتشار صورت‌های مالی حسابرسی شده و رقابت شرکت‌های همتا در این خصوص خواهد بود.

درحالی‌که در نتایج پژوهش‌هایی که کیفیت حسابرسی مؤسسات حسابرسی دولتی را با مؤسسات حسابرسی خصوصی عضو جامعه حسابداران رسمی بررسی کرده‌اند، تعارضات جدی وجود دارد، فرج‌زاده دهکردی (۱۴۰۲) نشان داد تلاش مؤسسات حسابرسی دولتی (سازمان حسابرسی و موسسه مفید راهبر) در مقایسه با سایر مؤسسات حسابرسی منجر به تعدیلات حسابرسی بیشتری می‌شود و صاحب‌کاران این دسته از حسابرسان، از اقلام تعهدی اختیاری کمتری استفاده می‌کنند. در این حالت، ارزش‌افزوده ناشی از حسابرسان دولتی، باعث می‌شود صورت‌های مالی حسابرسی شده این صاحب‌کاران، کماکان موردتوجه سرمایه‌گذاران باشد. بنابراین شاهد رقابت این دسته از شرکت‌ها در جلب‌توجه سرمایه‌گذاران خواهیم بود و می‌توان تأثیر شرکت‌های همتا بر تصمیمات زمان‌بندی شرکت‌های رقیب را مشاهده کرد. یافته‌های پژوهش در این خصوص متناقض است. درحالی‌که نتایج پژوهش در رابطه با صورت‌های مالی میان‌دوره شش‌ماهه حسابرسی شده توسط سازمان حسابرسی و موسسه حسابرسی مفید راهبر نشان می‌دهد رقابت بین شرکت‌های همتا برای جلب‌توجه سرمایه‌گذاران وجود دارد (تأیید اثر نوع حسابرس)، برخلاف آن، این رابطه در خصوص صورت‌های مالی حسابرسی شده سالانه، مشاهده

نمی‌شود. یکی از توضیحات احتمالی در این خصوص، وجود فرصت زمانی مناسب، ۶۰ روز و ۷۵ روز به ترتیب برای تهیه صورت‌های مالی حسابرسی نشده غیرتلفیقی و تلفیقی است که می‌تواند به کیفیت مناسب صورت‌های مالی حسابرسی نشده سالانه منجر شود. همچنین، مهلت زمانی قابل ملاحظه ۴ ماهه برای ارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده سالانه، سبب می‌شود، انگیزه رقابت در جلب توجه بازار از طریق صورت‌های مالی حسابرسی شده سالانه به شدت محدود شود.

یافته‌های پژوهش حاضر، به هنگام بودن اطلاعات حسابداری مربوط می‌شود زیرا این واقعیت را برجسته می‌کند که وجود اثرات شرکت‌های هم‌تا می‌تواند سرعت انتشار گزارش‌های مالی و به موقع بودن گزارشگری مالی را متأثر کند. الزامات و مقررات افشای اطلاعات که توسط سازمان بورس و اوراق بهادار تدوین و برای ناشران ثبت شده نزد آن، لازم‌الاجرا می‌گردد، می‌تواند تأثیرات شرکت‌های هم‌تا را در به افزایش یا کاهش سرعت انتشار اطلاعات، جهت‌دهی کند. برای مثال، مشوق‌ها و اقدامات انضباطی در نظر گرفته شده در دستورالعمل رتبه‌بندی ناشران پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران در راستای رعایت و یا تخطی از الزامات افشای اطلاعات، ممکن است به ناشران کمک کند هزینه‌های تسریع در تهیه و انتشار گزارش‌های مالی توجیه کنند. چراکه ضمن جلب توجه بازار، به دلیل قرارگیری در فهرست ناشران برتر، اعتبار و شهرت ناشر در میان فعالان بازار سرمایه ارتقاء می‌یابد.

تعارض منافع

تعارض منافع نداریم

ORCID

Hassan Farajzadeh Dehkordi <https://orcid.org/0000-0002-0281-0969>

Afsane Dehghan Dehnavi <https://orcid.org/0009-0000-6030-0724>

منابع

- احمدی لنگری، سید حسین، خوزین، علی، گرکز، منصور، معطوفی، علیرضا. (۱۴۰۳). استرس مالی و به‌موقع بودن گزارشگری مالی حسابداری. نشریه دانش حسابداری مالی، ۱۱(۱)، ۱۳۹-۱۵۷.
<https://doi.org/10.30479/jfak.2024.20097.3185>
- اسدی، غلامحسین، باغومیان، رافیک، کامرانی، جواد. (۱۳۹۱). بررسی رابطه بین ویژگی‌های شرکت و به‌موقع بودن گزارشگری مالی میان‌دوره‌ای. فصلنامه مطالعات تجربی حسابداری مالی، شماره ۳۳، ص ۱۱۹. <https://doi.org/10.22054/qjma.2020.6012.1226>
- بادآور نهندي، یونس، بابایی، قادر. (۱۴۰۱). اثر قابلیت مقایسه اطلاعات مالی بر به‌موقع بودن گزارشگری مالی با تأکید بر نقش تعدیل گر ابهام اطلاعاتی قیمت سهام. فصلنامه مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۱۹(۷۴)، ۲۰۹-۲۳۷. <https://doi.org/10.22054/qjma.2022.66517.2357>
- برزگر، قدرت اله، فقیه، محسن. (۱۴۰۲). خوانایی گزارشگری مالی و هم‌زمانی قیمت سهام: نقش تعدیل گر پوشش رسانه‌ای مدیرعامل. فصلنامه مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۲۰(۷۸)، ۱۱۷-۱۵۳. <https://doi.org/10.22054/qjma.2023.73205.2448>
- سازمان بورس و اوراق بهادار. (۱۳۸۶). دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات شرکت‌های ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار، تهران، ایران. <https://cmr.seo.ir/>
- کردستانی، غلامرضا و جعفری سوق، سیده آمنه. (۱۴۰۱). عملکرد شرکت‌های همتا و مدیریت سود: تأثیر فشار بازار سرمایه. نشریه قضاوت و تصمیم‌گیری در حسابداری و حسابرسی، ۳، ۷۱-۹۹. <https://doi.org/10.30495/jdaa.2022.693174>
- عبدی‌طلوعی، هایده، عبدالحی کیوانی، سیدمحمد، غفاری، اسمعیل، موسوی‌روح‌بخش، سید شایان. (۱۴۰۰). بررسی تأثیر نظام راهبری شرکتی بر به‌موقع بودن گزارشگری مالی با تأکید بر نقش تعدیل‌کنندگی تخصص حسابرس در صنعت. فصلنامه بورس اوراق بهادار، ۱۴(۵۵)، ص ۱۸۷-۲۰۸. <https://doi.org/10.22034/jse.2020.11144.1376>
- فرج‌زاده‌دهکردی، حسن. (۱۴۰۱). تأثیر گزارشگری مالی فرصت‌طلبانه بر کارایی عملیاتی شرکت‌های همتا. فصلنامه بورس اوراق بهادار، ۵۹، ۱۹۹-۲۰. <https://doi.org/10.22034/jse.2022.12073.2056>
- فرج‌زاده‌دهکردی، حسن. (۱۴۰۲). نوع حسابرس و کیفیت: شواهدی از تعدیلات حسابرسی و گزارشگری مالی فرصت‌طلبانه. فصلنامه علمی و پژوهشی دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، ۱۲(۴)، ۳۱۵-۳۳۶. https://www.jmaak.ir/article_21957.html

فتاحی، یاسین، کردستانی، غلامرضا، دریائی، عباسعلی. (۱۴۰۰). اثر قابلیت مقایسه اطلاعات حسابداری شرکت‌های هم‌تابر پاداش هیات مدیره. نشریه پژوهش‌های راهبردی بودجه و مالیه، ۲(۶)، ۱۱-۴۹. <https://doi.org/20.1001.1.27171809.1400.2.2.1.9>

نیکخواه آزاد، علی. (۱۳۷۹). بیانیه مفاهیم بنیادی حسابرسی. سازمان حسابرسی. چاپ دوم.

References

- Baginski, S. P., & Hinson, L. A. (2016). Cost of capital free-riders. *The Accounting Review*, 91(5), 1291-1313. <https://doi.org/10.2308/accr-51379>
- Bonsall, S., Green, J., & Muller, K. (2020). Market uncertainty and the importance of media coverage at earnings announcements. *Journal of Accounting and Economics*, 69(1), 101264. <https://doi.org/10.1016/j.jacceco.2019.101264>
- Breuer, M., Hombach, K., & Müller, M. A. (2022). When you talk, I remain silent: Spillover effects of peers' mandatory disclosures on firms' voluntary disclosures. *The Accounting Review*, 97(4), 155-186. <https://doi.org/10.2308/TAR-2019-0433>
- Capkun, V., Lou, Y., & Wang, Y. (2023). Do firms respond to peer disclosures? Evidence from disclosures of clinical trial results. *The Accounting Review*, 98(3), 71-108. <https://doi.org/10.2308/TAR-2019-0137>
- De George, E. T., Phan, M., & Stoumbos, R. C. (2024). Negative externalities of financial reporting frequency: Peer reporting choice and the loss of investor attention. (Working paper). https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3433828
- deHaan, E., Shevlin, T., & Thornock, J. (2015). Market (in)attention and the strategic scheduling and timing of earnings announcements. *Journal of Accounting and Economics*, 60(1), 36-55. <https://doi.org/10.1016/j.jacceco.2015.03.003>
- Fishman, M. J., & Hagerty, K. M. (1989). Disclosure decisions by firms and the competition for price efficiency. *Journal of Finance*, 44(3), 633-646. <https://doi.org/10.1111/j.1540-6261.1989.tb04382.x>
- Francis, J. R., Golshan, N. M., & Khurana, I. K. (2024). Local peers and corporate reporting behavior. *Journal of Accounting and Public Policy*, 43, 55-87. <https://doi.org/10.1016/j.jaccpubpol.2023.107174>
- Guttman, I., Kremer, I., & Skrzypac, A. (2014). Not only what but also when: A theory of dynamic voluntary disclosure. *American Economic Review*, 104(8), 2400-2420. <https://doi.org/10.1257/aer.104.8.2400>
- Han, J. C., & Wild, J. J. (1990). Unexpected earnings and intraindustry information transfers: Further evidence. *Journal of Accounting Research*, 28(1), 211-219. <https://doi.org/10.2307/2491225>
- Hartzmark, S. M., & Solomon, D. H. (2018). Recurring firm events and predictable returns: The within-firm time series. *Annual Review of*

- Financial Economics*, 10(3), 499-517. <https://doi.org/10.1146/annurev-financial-110217-022605>
- Healy, P. M., & Palepu, K. G. (2001). Information asymmetry, corporate disclosure, and the capital markets: A review of the empirical disclosure literature. *Journal of Accounting and Economics*, 31(1-3), 405-440. [https://doi.org/10.1016/S0165-4101\(01\)00018-0](https://doi.org/10.1016/S0165-4101(01)00018-0)
- Leary, M., & Roberts, M. R. (2014). Do peer firms affect corporate financial policy? *The Journal of Finance*, 69(1), 139-178. <https://doi.org/10.1111/jofi.12094>
- Leuz, C., & Wysocki, P. (2016). The economics of disclosure and financial reporting regulation: Evidence and suggestions for future research. *Journal of Accounting Research*, 54(2), 525-622. <https://doi.org/10.1111/1475-679X.12115>
- Manski, C. F. (1993). Identification of endogenous social effects: The reflection problem. *Review of Economic Studies*, 60(3), 531-542. <https://doi.org/10.2307/2298123>
- Manski, C. F. (2000). Economic analysis of social interactions. *Journal of Economic Perspectives*, 14(3), 115-136. <https://doi.org/10.1257/jep.14.3.115>
- Noh, S., So, E. C., & Verdi, R. S. (2021). Calendar rotations: A new approach for studying the impact of timing using earnings announcements. *Journal of Financial Economics*, 140(3), 865-893. <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2021.01.009>
- Seo, H. (2021). Peer effects in corporate disclosure decisions. *Journal of Accounting and Economics*, 71(1), 1-23. <https://doi.org/10.1016/j.jacceco.2020.101364>
- Truong, P. (2023). Peer effects and disclosure timing: Evidence from earnings announcements. *The Accounting Review*, 98(3), 427-458. <https://doi.org/10.2308/TAR-2020-0311>

References [In Persian]

- Abdi Toloei, H., Abdollahi Keyvani, S. M., Ghafari, E., & Mousavi Rouhbakhsh, S. S. (2021). Investigating the impact of corporate governance on the timeliness of financial reporting with emphasis on the moderating role of the auditor specialization in industry. *Journal of Securities Exchange*, 14(55), 187-208. <https://doi.org/10.22034/jse.2020.11144.1376>. [In Persian]
- Ahmadi Langari, S. H., Khozein, A., Garkaz, M., & Matoufi, A. (2024). Financial stress and timeliness of accounting financial reporting. *Journal of Empirical Research of Financial Accounting*, 11(1), 139-157. <https://doi.org/10.30479/jfak.2024.20097.3185>. [In Persian]
- Asadi, G. H., Baghoomian, R., & Kamrani, J. (2012). Corporate attributes and timeliness of interim financial reporting. *Journal of Empirical Studies in*

- Financial Accounting*, 10(33), 119. <https://doi.org/10.22054/qjma.2020.6012.1226>. [In Persian]
- Badavar Nahandi, Y., & Babaei, G. (2022). The effect of comparability of financial information on the financial reporting timeliness with emphasis on the moderating role of stock price ambiguity. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 19(74), 209-237. <https://doi.org/10.22054/qjma.2022.66517.2357>. [In Persian]
- Barzegar, G., & Faghih, M. (2023). Financial report readability and stock price synchronicity: The moderator role of CEO media exposure. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 20(78), 117-153. <https://doi.org/10.22054/qjma.2023.73205.2448>. [In Persian]
- Farajzadeh Dehkordi, H. (2022). The impact of opportunistic financial reporting on the peer firms' operational efficiency. *Journal of Securities Exchange*, 15(59), 199-220. <https://doi.org/10.22034/jse.2022.12073.2056>. [In Persian]
- Farajzadeh Dehkordi, H. (2024). Auditor type and audit quality: Evidence from audit adjustments and opportunistic financial reporting. *Accounting Knowledge & Management Auditing*, 48(72), 315-336. https://www.jmaak.ir/article_21957.html. [In Persian]
- Fattahi, Y., Kordestani, G., & Daryaei, A. A. (2021). Impact of accounting comparability according to the peer firms on board compensation. *Budget and Finance Strategic Research*, 2(2), 11-49. <https://doi.org/20.1001.1.27171809.1400.2.2.1.9>. [In Persian]
- Kordestani, G., & Jafari Souq, S. A. (2022). Peer firms' performance and earnings management: The impact of capital market pressure. *Judgment and Decision Making in Accounting and Auditing Journal*, 3, 71-99. <https://doi.org/10.30495/jdaa.2022.693174>. [In Persian]
- Nikkhah Azad, A. (2000). *Statement of the basic concepts of auditing* (2nd ed.). [In Persian]
- Securities and Exchange Organization. (2007). *Executive bylaw on disclosure of information by listed companies*. <https://cmr.seo.ir>. [In Persian]

استناد به این مقاله: فرج زاده دهکردی، حسن،، دهقان دهنوی، افسانه. (۱۴۰۴). تأثیر شرکت های همتا بر زمان بندی

انتشار صورت های مالی، مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۲۲ (۸۵)، ۲۰۷-۲۳۶. DOI:

10.22054/qjma.2025.82491.2624

Empirical Studies in Financial Accounting is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.